

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Cymru Gynaliadwy

Dewis Gwell ar gyfer Dyfodol
Gwell

Papur Gwyn ar Ddatblygu Cynaliadwy

Pecyn Adnoddau

Gweledigaeth

Rydym am i fywydau pobl Cymru fod fel hyn: pobl iach sy'n byw bywydau cynhyrchiol mewn economi fwy llewyrchus a blaengar; cymunedau mwy diogel a chydlynol, gyda llai o dlodi a mwy o gydraddoldeb; amgylchedd glân gyda defnydd mwy cynaliadwy o'n hadnoddau naturiol a chymdeithas â gwir ymdeimlad o'i diwylliant a'i hanes.

Carwyn Jones

Y Prif Weinidog

Rhagair i'r Rhaglen Lywodraethu

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Y ffocws

I mi, mae gwir werth yn golygu canolbwyntio'n llwyr ar y **canlyniadau** rydym yn eu cyflawni yn y byd go iawn.

Os na all pobl weld a mesur yr effaith rydym yn ei chael, mae rhywbeth o'i le.

Carwyn Jones

Y Prif Weinidog

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Y Cyd-destun – Y Rhaglen Lywodraethu

Dyma fersiwn Cymru o **ddatblygu cynaliadwy**: canolbwyntio ar les cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol ar gyfer pobl a chymunedau, gan ymgorffori ein gwerthoedd o degwch a chyfiawnder cymdeithasol.

Bydd ein holl bolisïau a’n rhaglenni yn adlewyrchu’r ymrwymiad hwn i gynaliadwyedd a thegwch er mwyn i ni sicrhau mai datblygu cynaliadwy yw ein **prif egwyddor drefniadol**.

Ymrwymiadau

Deddfu i wneud datblygu cynaliadwy yn brif egwyddor drefniadol Llywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus yng Nghymru.

Creu corff datblygu cynaliadwy annibynnol i Gymru.

Datblygu Cynaliadwy

Datblygu Cynaliadwy yng Nghymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Mae datblygu cynaliadwy yn golygu gwella lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol pobl a chymunedau, gan sicrhau ansawdd bywyd gwell i'n cenhedlaeth ni a chenedlaethau'r dyfodol:

- mewn ffyrdd sy'n hyrwyddo cyfiawnder cymdeithasol a chyfle cyfartal;
- mewn ffyrdd sy'n gwella'r amgylchedd naturiol a diwylliannol ac yn parchu ei derfynau - gan ddefnyddio dim ond ein cyfran deg o adnoddau'r ddaear a chynnal ein hetifeddiaeth ddiwylliannol.

Datblygu cynaliadwy yw'r broses a ddefnyddiwn i gyflawni nod cynaliadwyedd

Papur Gwyn 2012

Sut cyrhaeddon ni yma?

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

1998

Deddf
Llywodraeth
Cymru
A.121 "Datblygu
Cynaliadwy"

2000

'Dysgu Byw'n
Wahanol'
Cynllun Datblygu
Cynaliadwy

2003

Adroddiad
Effeithiolrwydd
1af
CAG

2004

Dechrau Byw'n
Wahanol
Cynllun Datblygu
Cynaliadwy

2006

Deddf
Llywodraeth
Cymru
a.79 "Datblygu
Cynaliadwy"
a.60 "lles"

2008

2il Adroddiad
Effeithiolrwydd
Flynn, Marsden,
Netherwood &
Pitts

2009

Cymru'n Un:
Cenedl Un
Blaned
Cynllun Datblygu
Cynaliadwy

2011

3ydd Adroddiad
Effeithiolrwydd
PwC

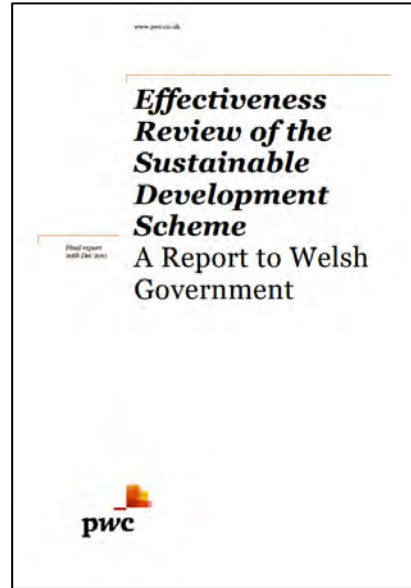
2011

Y Rhaglen
Lywodraethu

2011

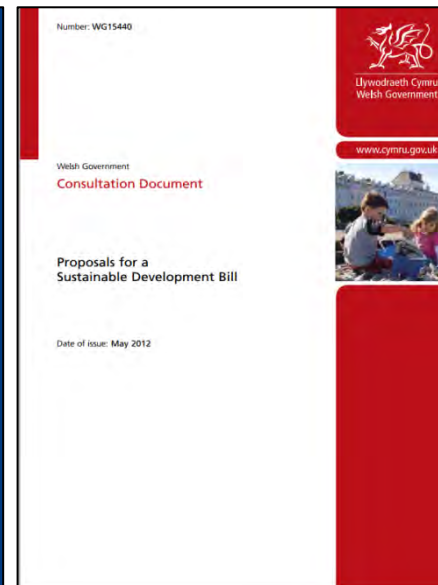
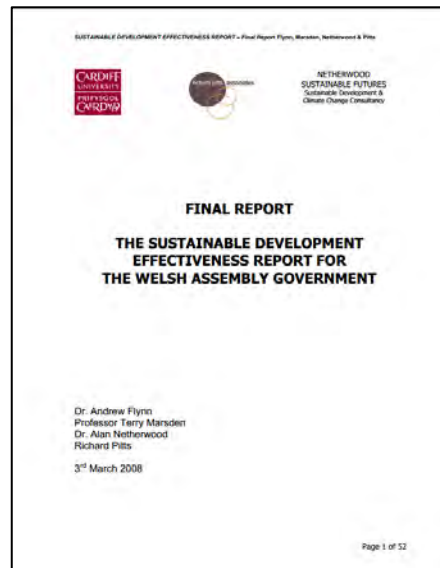
Bil Datblygu
Cynaliadwy
Ymgysylltu

Tystiolaeth

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Gofynion Allweddol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

- Cefnogi **ymgorffori** Datblygu Cynaliadwy fel prif egwyddor drefniadol gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru.
- Galluogi a sbarduno **newid** cadarnhaol.
- **Osgoi** ychwanegu haenau o fiwrocratiaeth a chostau ychwanegol a dod yn **ymarfer ticio blychau**.
- **Osgoi** ffrwyno arloesedd a chael gwared â **hyblygrwydd** sefydliadau i gyflawni'r atebion sydd orau ar gyfer eu hamgylchiadau.
- Gwneud yn siŵr y bydd Datblygu Cynaliadwy yn cael **effaith ymarferol**, ac na fydd yn golygu cyfres o egwyddorion lefel uchel yn unig.

Cynigion y Papur Gwyn

- Ymgorffori datblygu cynaliadwy fel y brif egwyddor drefniadol (dyletswydd) a gweithio ar y cyd
- Canolbwyntio ar gymorth
- Atebolrwydd cadarn
- Rhoi ar waith fesul cam

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Y brif egwyddor drefniadol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

- Ffocws clir ar **beth** mae'r sefydliad yn ceisio ei gyflawni er mwyn cefnogi lles Cymru yn y dyfodol
- Sicrhau bod penderfyniadau sy'n cael eu gwneud ynghylch **sut** gellir cyflawni'r canlyniadau orau drwy ystyried yr effaith ar les economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a hirdymor.

Y brif egwyddor drefniadol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Integreiddio (gweithio ar draws ffiniau)

(lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol)

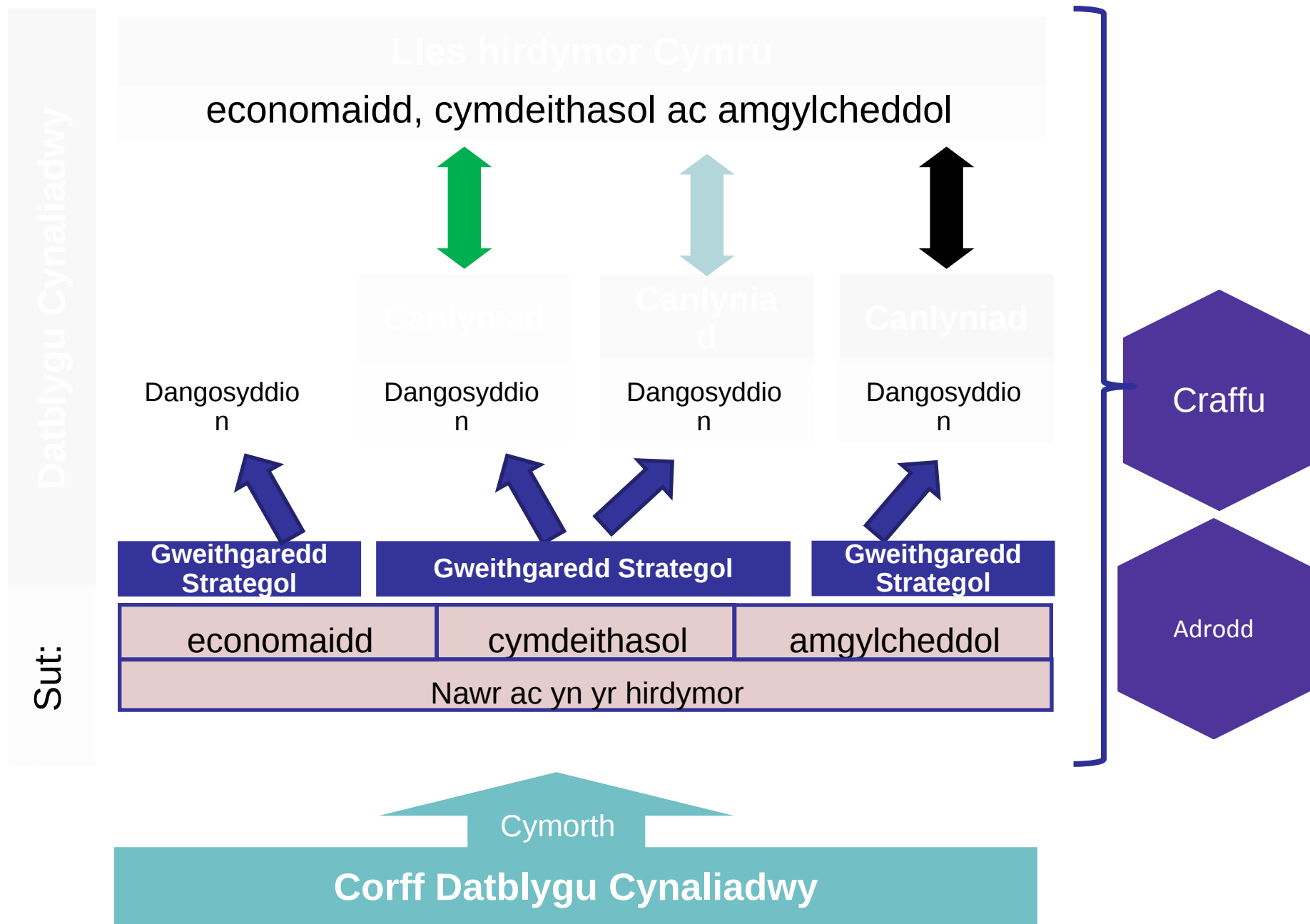
Hirdymor (gan gynnwys atal yn gynnar)

(lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol)

Ymgysylltu a chynnwys

Fframwaith Llywodraethu Datblygu Cynaliadwy

Gweithio ar y cyd

- Atgyfnerthu'r arfer presennol o Fyrddau Gwasanaeth Lleol yn cynhyrchu cynlluniau integredig sengl
- Cryfhau rôl strategol cynlluniau integredig sengl o ran nodi cyfraniadau partneriaid i wella canlyniadau tymor hir ar gyfer ardaloedd
- Sicrhau bod y ddyletswydd datblygu cynaliadwy yn berthnasol i weithio ar y cyd yn ogystal ag i gyrff unigol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Gweithio ar y cyd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

- Symleiddio'r ystod eang o ddyletswyddau statudol y mae cynllunio integredig yn dibynnu arnynt ar hyn o bryd
- Ystyried gwneud Byrddau Gwasanaethau Lleol yn statudol er mwyn gallu cyflwyno dyletswyddau a phwerau ac er mwyn cryfhau'r cyswllt rhwng cynllunio a chyflenwi integredig
- Cryfhau rôl y dystiolaeth (asesiad anghenion strategol) ac atebolrwydd – rôl i Archwilydd Cyffredinol Cymru o ran gweithio ar y cyd

Canolbwyntio ar gymorth

Corff datblygu cynaliadwy annibynnol

- Rhoi arweiniad a chyingor arbenigol i sefydliadau i'w helpu i ymgorffori datblygu cynaliadwy
- Cefnogi cydweithio rhwng sefydliadau, gan bwysleisio ar ddull integredig a chydweithredol ar gyfer datblygu cynaliadwy
- Bod yn eiriolwr annibynnol ar gyfer y dyfodol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Atebolrwydd cadarn

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

- Mae gofyn cael atebolrwydd effeithiol ar gyfer fframwaith llywodraethu effeithiol
- Atebolrwydd drwy'r fframwaith sydd eisoes yn bodoli ar gyfer gwasanaeth cyhoeddus
- Rôl allweddol i Archwilydd Cyffredinol Cymru
- Astudio sut mae sefydliadau wedi ymgorffori datblygu cynaliadwy fel eu prif egwyddorion trefniadol

Rhoi ar waith fesul cam

○ 2015

- Llywodraeth Cymru
- Cyfoeth Naturiol Cymru
- Llyfrgell Genedlaethol Cymru
- Amgueddfa Genedlaethol Cymru
- Chwaraeon Cymru
- Cyngor Celfyddydau Cymru

Corff Datblygu
Cynaliadwy Annibynnol

○ 2016

- Awdurdodau Lleol
- Awdurdodau Tân ac Achub
- Awdurdodau Parc Cenedlaethol
- Ymddiriedolaethau GIG
- Byrddau Iechyd Lleol
- Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru
- Sefydliadau Addysg Uwch
- Corfforaethau Addysg Bellach

- Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig
- Cynghorau Tref a Chymuned

Crynodeb

Yn y cyfnod anodd hwn, mae gwasanaethau cyhoeddus yn wynebu nifer o sialensiau, sy'n golygu bod gofyn i ni wella'r ffordd rydym yn cyflwyno'r gwasanaethau hynny er mwyn iddynt fod yn fwy effeithiol o ran gwella canlyniadau a sicrhau gwell dyfodol i bobl Cymru.

Mae datblygu cynaliadwy yn gyfrifoldeb ar y cyd.

Cynigion sy'n gofyn i sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru ystyried agweddau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol wrth wneud y dewisiadau gorau ar gyfer lles Cymru yn y dyfodol.

Er mwyn helpu i gefnogi'r newid hwn a'r sialens o ran ei gyflawni, rydym ni yma yn Llywodraeth Cymru, yn bwriadu sefydlu corff annibynnol i'n helpu i wella'r hyn rydym yn ei wneud a sbarduno'r ffordd rydym yn ei wneud.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Crynodeb

Mae Llywodraeth Cymru wedi adnabod y canlyniadau y dylai Cymru weithio tuag atynt a'r meysydd blaenoriaeth ar gyfer gweithredu yn y Rhaglen Lywodraethu.

Mae'n amlwg mai dim ond trwy waith amlasiantaeth y gellir gwneud hyn.

Ymrwymiad i ddeddfu, i sicrhau bod datblygu cynaliadwy yn brif egwyddor drefniadol Llywodraeth Cymru, wedi'i ymestyn i sefydliadau cyhoeddus yng Nghymru.

Mae hwn yn newid hirdymor a bydd gofyn i bawb ddilyn y llwybr gyda'i gilydd, ble byddwn yn rhannu'r cyfrifoldeb dros ddiffinio a chyflwyno'r dyfodol hwn.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

Y camau nesaf

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.cymru.gov.uk

**Ymgynghoriad yn dod i ben
(4^{ydd} Mawrth 2013)**

**Dadansoddi'r Ymgynghoriad
Adroddiad Crynhoi**

**Cyflwyno'r Bil
(Hydref 2013)**

